

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **71950** (13) **U**
(51) МПК (2012.01)
G01B 11/00

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

<p>(21) Номер заявки: u 2012 03216</p> <p>(22) Дата подання заявки: 19.03.2012</p> <p>(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 25.07.2012</p> <p>(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 25.07.2012, Бюл.№ 14</p>	<p>(72) Винахідник(и): Осадчук Володимир Степанович (UA), Кравченко Юрій Степанович (UA), Осадчук Олександр Володимирович (UA), Радчук Альона Сергіївна (UA)</p> <p>(73) Власник(и): ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, Хмельницьке шосе, 95, м. Вінниця, 21021 (UA)</p>
--	--

(54) СПОСІБ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ВІДСТАНЕЙ ПЕРЕМІЩЕННЯ

(57) Реферат:

Спосіб для визначення відстаней переміщення включає оптичне випромінювання з джерела світла, реєстрацію за допомогою фотоприймачів, перетворення переміщення у частотний сигнал, а самі частотні сигнали порівнюють між собою, за величиною різниці частот визначають переміщення рухомої поверхні.

UA 71950 U

Корисна модель належить до галузі вимірювальної техніки і може бути використана для вимірювання переміщення та вібрацій безконтактним методом.

Відомий спосіб для визначення відстаней переміщення, [Патент Росії №2282867, м.кл. G 01 S 1/08, опубл. 27.08.2006], в якому бортове обладнання, призначеного для вимірювання азимутального і кутового напрямків і розміщення рухомого об'єкта на великій відстані, з використанням електромагнітних каналів зв'язку між бортовим обладнанням об'єкта та відповідним маяком, при якому на маяку формують і передають за допомогою передавальної системи маяка в бортове обладнання рухомого об'єкта електромагнітні сигнали, приймають їх бортовою приймальною системою, за сигналами від згаданих маяків та відповідних бортових сенсорів обчислюють і відображають на індикаторах бортового обладнання рухомого об'єкта відстань від цих маяків до об'єкта.

Недоліком такого способу є його низька чутливість, що особливо відчутно в умовах реєстрації малих переміщень.

Найближчим аналогом до даної корисної моделі можна вважати спосіб для реєстрації переміщень оптичними сенсорами [Патент Росії № 2343403, м.кл. G 01 B 11/00, опубл. 10.01.2009], в якому оптичне випромінювання з джерела світла реєструють за допомогою фотоприймачів, які розміщують в площині екрана за площею проекції інтерферограми, переміщення поверхні об'єкта визначають як результат непрямого вимірювання за значеннями інтенсивності оптичного поля, отриманим прямим виміром в заданих областях інтерферограми з використанням виділених груп фотоприймачів. Одночасно з цим реєструють сумарну інтенсивність оптичного поля по площі інтерферограми, яку контролюють в процесі вимірювання переміщень безперервно, при незмінності сумарної інтенсивності оптичного поля по площі інтерферограми або її відхилення в допустимих межах реєструють результати вимірювань. Проводячи обробку результатів вимірювань інтенсивності з виділених груп фотоприймачів, при відхиленнях сумарної інтенсивності оптичного поля по площі інтерферограми, що перевищують допустимі значення, закінчують процес вимірювань.

Недоліком даного способу є його низька чутливість, яка пов'язана з тим, що для визначення процесу переміщення використовується аналоговий сигнал та складність реєстрації інтенсивності оптичного поля по площині інтерферограми.

В основу корисної моделі поставлена задача створення способу для визначення відстаней переміщення, в якому за рахунок введення нових операцій та їхньої послідовності досягається можливість реєстрації переміщення по поверхні, вздовж якої ведеться контроль переміщення, що призводить до підвищення чутливості і достовірності контролю цільового процесу.

Поставлена задача вирішується тим, що в спосіб для визначення відстаней переміщення, в якому оптичне випромінювання з джерела світла реєструють за допомогою фотоприймачів, перетворюють переміщення у частотний сигнал за допомогою використання світлових променів від поверхні, яка переміщується, частота яких залежить від інтенсивності випромінювання темних та світлих смуг від рухомої поверхні, а самі частотні сигнали порівнюють між собою і за величиною різниці частот визначають переміщення рухомої поверхні.

На кресленні наведено схему пристрою для реалізації способу для визначення відстаней переміщення.

Пристрій містить джерело світла 1, яке оптично пов'язане з рухомою поверхню 2, що містить темні 3 та світлі 4 смуги, оптично пов'язану з першою 5 та другою 6 фокусуючими лінзами і першого 7 та другого 8 оптичних фільтрів, частотний компаратор 11, перший вхід якого з'єднано з виходом першого оптичного частотного перетворювача 9, а другий вхід - з виходом другого оптичного перетворювача 10.

Спосіб здійснюється наступним чином.

Оптичне випромінювання з джерела світла 1 потрапляє на рухому робочу поверхню 2, відбивається на першу 5 та другу 6 фокусуючі лінзи і пропускається через перший 7 та другий 8 оптичні фільтри, де із загального спектра оптичного випромінювання реєструють інтенсивність оптичного випромінювання темної 3 та світлої 4 смуги, яка залежить від відбиття оптичного випромінювання з рухомої поверхні 2, що відповідають за процес переміщення рухомої поверхні 2. Оптичний сигнал з першого 7 оптичного фільтра подається на вхід першого 9 оптичного частотного перетворювача, де перетворюється в електричний частотний сигнал з частотою f_1 , а оптичний сигнал з другого 8 оптичного фільтра подається на вхід другого 10 оптичного частотного перетворювача, де його перетворюють в електричний сигнал частотою f_2 . Частотний сигнал f_1 з виходу 7 першого оптичного перетворювача подають на перший вхід частотного компаратора 11, а частотний сигнал f_2 з виходу другого 10 оптичного перетворювача подають на другий вхід частотного компаратора 11. В частотному компараторі 11 сигнали f_1 та f_2

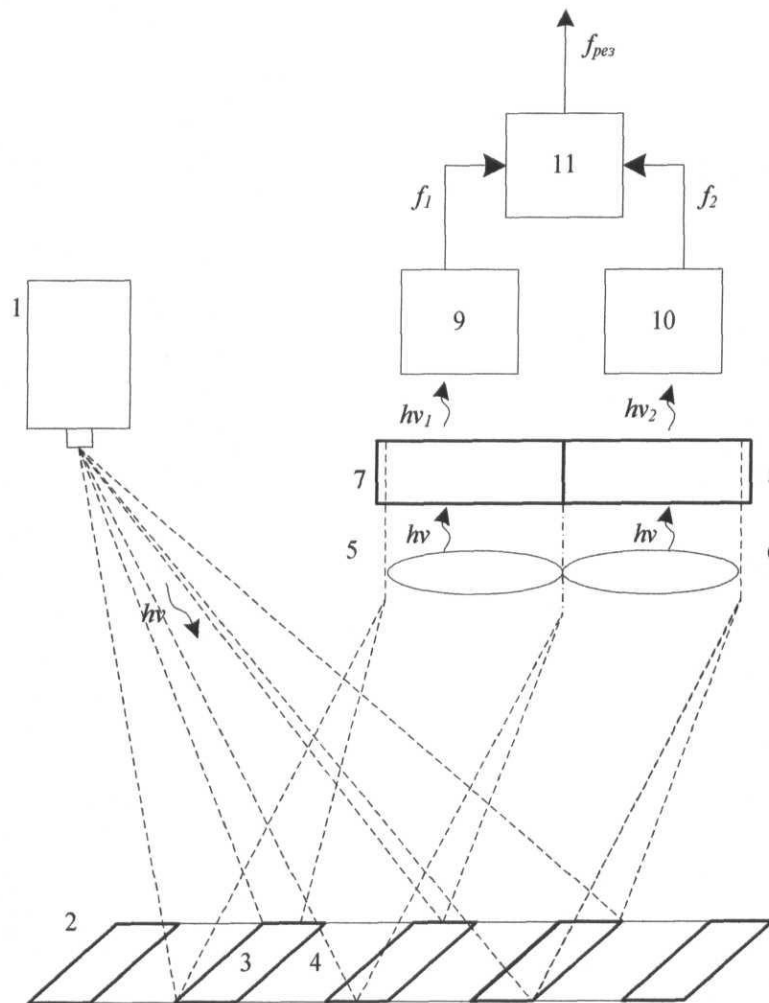
порівнюють між собою і отримують на виході компаратора 11 результуючий частотний сигнал $f_{рез}$, за величиною якого судять про переміщення рухомої поверхні.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

5

Спосіб для визначення відстаней переміщення, в якому оптичне випромінювання з джерела світла реєструють за допомогою фотоприймачів, який **відрізняється** тим, що перетворюють переміщення у частотний сигнал за допомогою використання світлових променів від поверхні, яка переміщується, частота яких залежить від інтенсивності випромінювання темних та світлих смуг від рухомої поверхні, а самі частотні сигнали порівнюють між собою, і за величиною різниці частот визначають переміщення рухомої поверхні.

10

Комп'ютерна верстка М. Мацело

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601